Market Talks
مرکز آموزش

سهام · مبتدی · درس ۳ از ۱۵

بازار سهام چگونه کار می‌کند

از لمس دکمه «خرید» در اپلیکیشن معاملاتی تا مالکیت سهام چه اتفاقی می‌افتد: کارگزاران، بورس‌ها، دفتر سفارش، بازارگردان‌ها و تسویه

۱۲ دقیقه مطالعه ۸ سؤال آزمون همراه با کلید پاسخ

سهام · مبتدی · درس ۳ از ۱۵

بازار سهام چگونه کار می‌کند

در یک جمله

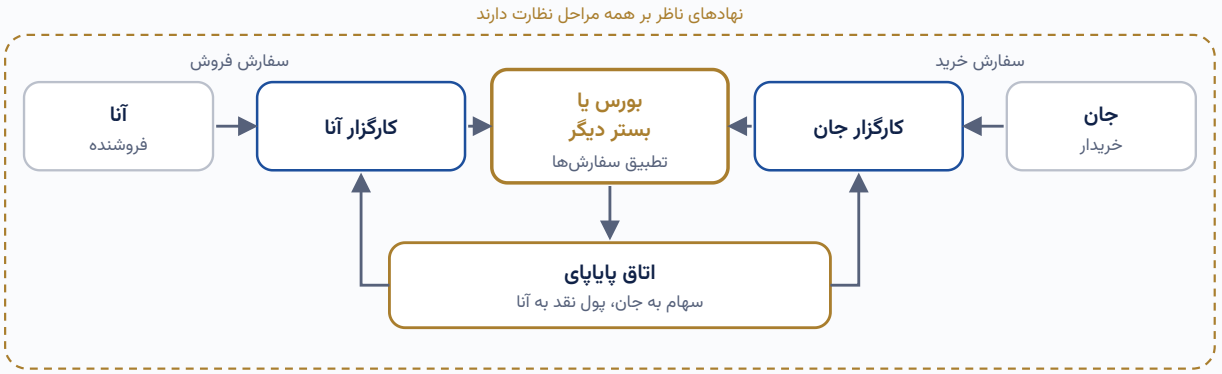
بازار سهام شبکه‌ای از بورس‌ها و دیگر بسترهای معاملاتی است که خریداران و فروشندگان از طریق کارگزاران در آن به هم می‌رسند. هر بستر معاملاتی فهرستی از سفارش‌ها به نام دفتر سفارش دارد و معامله وقتی انجام می‌شود که یک خریدار و یک فروشنده بر سر قیمت توافق کنند. پس از معامله، یک اتاق پایاپای اطمینان می‌دهد که سهام و پول نقد دست به دست شوند؛ کاری که در آمریکا یک روز کاری طول می‌کشد.

بازاری برای سهام

در درس ۲، جان سهام فیگما را در اپلیکیشن معاملاتی‌اش از سرمایه‌گذار دیگری خرید. اما جان هرگز آن سرمایه‌گذار را ندید، با او بر سر قیمت توافق نکرد و هیچ پولی مستقیماً برایش نفرستاد. چند شرکت حرفه‌ای همه این کارها را در کمتر از یک ثانیه برایش انجام دادند.

بازار سهام یک ساختمان نیست. شبکه‌ای از بسترهای معاملاتی است که با رایانه به هم وصل‌اند و سفارش‌های خرید و فروش سهام در آن‌ها به هم می‌رسند. شناخته‌شده‌ترین این بسترها **بورس‌های سهام** هستند، مانند بورس نیویورک (NYSE) و نزدک (Nasdaq) در ایالات متحده، بورس لندن یا بورس توکیو. درس ۴ به بورس‌های بزرگ جهان می‌پردازد.

این بازار پرمشغله است. بر اساس آمار SIFMA، در ۲۰۲۵ در ایالات متحده به‌طور میانگین هر روز معاملاتی **۱۷٫۶ میلیارد سهم** دست به دست شد که یک رکورد بود. پشت هر یک از این معاملات همان فرایند پایه قرار دارد و شناختن آن چیزهای زیادی را درباره حرکت قیمت‌ها روشن می‌کند.

شکل ۱. جان و آنا هرگز یکدیگر را نمی‌بینند. کارگزارانشان سفارش‌ها را به یک بستر معاملاتی می‌فرستند، سفارش‌ها در آن‌جا با هم تطبیق داده می‌شوند و یک اتاق پایاپای مبادله را کامل می‌کند.

چه کسی چه می‌کند

پنج نوع شرکت و نهاد بازار را به کار می‌اندازند:

- **کارگزاران.** افراد نمی‌توانند سفارش‌هایشان را مستقیماً به بورس بفرستند. آن‌ها نزد یک **کارگزار** حساب باز می‌کنند؛ شرکتی دارای مجوز که سفارش‌هایشان را به بازار می‌فرستد، سهام و پول نقدشان را نگه می‌دارد و صورت‌حساب برایشان می‌فرستد. اکنون بیشتر مردم از کارگزاری آنلاین یا اپلیکیشن معاملاتی استفاده می‌کنند.
- **بورس‌ها و دیگر بسترها.** این‌ها بازارهایی‌اند که سفارش‌ها در آن‌ها به هم می‌رسند. هر کدام سامانه‌ای رایانه‌ای دارد که خریداران را بر اساس قواعدی دقیق با فروشندگان جفت می‌کند.
- **بازارگردان‌ها.** شرکت‌هایی که همیشه آماده خرید و فروش یک سهم‌اند، تا حتی وقتی هیچ سرمایه‌گذار دیگری نیست، کسی در طرف مقابل سفارش شما باشد. بعدتر در همین درس با آن‌ها آشنا می‌شوید.
- **اتاق‌های پایاپای.** پس از معامله، اتاق پایاپای میان خریدار و فروشنده قرار می‌گیرد و اطمینان می‌دهد که هر دو طرف تعهدشان را انجام دهند: سهام به خریدار برسد و پول نقد به فروشنده.
- **نهادهای ناظر.** سازمان‌های دولتی که قواعد را وضع و اجرا می‌کنند، مانند کمیسیون بورس و اوراق بهادار (SEC) در ایالات متحده، سازمان رفتار مالی (FCA) در بریتانیا و نهادهای ناظر ملی در اتحادیه اروپا که ESMA هماهنگشان می‌کند.

بیشتر این کارها از چشم سرمایه‌گذار پنهان است. جان دکمه «خرید» را لمس می‌کند و چند لحظه بعد سهام در حسابش ظاهر می‌شود. اما هر یک از این شرکت‌ها نقشی دارند و برخی از آن‌ها از معامله او درآمد کسب می‌کنند.

دفتر سفارش: بید، اَسک و اسپرد

هر بستر معاملاتی فهرستی از سفارش‌های در انتظار اجرا دارد که به آن **دفتر سفارش** می‌گویند. این دفتر دو طرف دارد:

- **بیدها** (bids) سفارش‌های خریدند. هر بید نشان می‌دهد کسی چند سهم می‌خواهد و بالاترین قیمتی که حاضر است بپردازد چقدر است.
- **اَسک‌ها** (asks)، که به آن‌ها آفر (offer) هم می‌گویند، سفارش‌های فروش‌اند. هر اَسک نشان می‌دهد کسی چند سهم دارد و پایین‌ترین قیمتی که می‌پذیرد چقدر است.

بالاترین بید و پایین‌ترین اَسک مهم‌ترین اعداد روی صفحه‌اند. در مثال شکل ۲، بهترین بید $100.00 و بهترین اَسک $100.05 است. فاصله میان آن‌ها، یعنی $0.05، **اسپرد** (spread) نام دارد. اگر بخواهید فوراً بخرید، قیمت اَسک را می‌پردازید. اگر بخواهید فوراً بفروشید، قیمت بید را دریافت می‌کنید. درس ۶ نشان می‌دهد بید، اَسک و اسپرد را کجای تابلوی قیمت سهم پیدا کنید.

به تعداد سهامی که در هر قیمت منتظر است **عمق** بازار می‌گویند. سهام بزرگ و پرطرفدار معمولاً در هر قیمت هزاران سهم منتظر و اسپردی فقط یک‌سنتی دارند. سهام کوچک و کم‌معامله ممکن است تنها چند سفارش و اسپردی

گسترده داشته باشند که معامله‌شان را پرهزینه‌تر می‌کند.

شکل ۲. دفتر سفارش اَسک‌های فروشندگان را در بالا و بیدهای خریداران را در پایین فهرست می‌کند. فاصله میان بهترین اَسک و بهترین بید اسپرد است.

معامله چگونه انجام می‌شود و چرا قیمت‌ها حرکت می‌کنند

معامله وقتی انجام می‌شود که یک خریدار و یک فروشنده بر سر قیمت توافق کنند. در بورس، رایانه‌ای به نام **موتور تطبیق سفارش** این کار را خودکار انجام می‌دهد. سفارش‌هایی که قیمت بهتری دارند اول اجرا می‌شوند و سفارش‌های هم‌قیمت به ترتیب رسیدن.

فرض کنید جان سفارشی برای خرید **۳۰۰ سهم به قیمت بازار** می‌فرستد، یعنی با بهترین قیمتی که همین حالا در دسترس است. در قیمت $100.05 فقط ۲۰۰ سهم عرضه شده است، پس موتور تطبیق اول همین‌ها را اجرا می‌کند. ۱۰۰ سهم باقی‌مانده از فروشنده بعدی با قیمت $100.10 خریده می‌شود. جان به‌طور میانگین حدود $100.07 برای هر سهم می‌پردازد و قیمت آخرین معامله از $100.05 به $100.10 بالا می‌رود.

قیمت‌ها این‌گونه حرکت می‌کنند. وقتی خریداران از فروشندگان مشتاق‌ترند، پی‌درپی ارزان‌ترین اَسک‌ها را برمی‌دارند و قیمت بالا می‌رود. وقتی فروشندگان مشتاق‌ترند، پی‌درپی به بالاترین بیدها می‌فروشند و قیمت پایین می‌آید. هیچ‌کس قیمت سهم را تعیین نمی‌کند. قیمت سهم صرفاً قیمت آخرین معامله میان خریداری مایل و فروشنده‌ای مایل است. درس ۷ انواع دیگر سفارش، مانند سفارش لیمیت، را توضیح می‌دهد که به شما امکان می‌دهند خودتان قیمت را انتخاب کنید.

شکل ۳. سفارش مارکت اول با بهترین قیمت اجرا می‌شود و سپس به سطح بعدی می‌رود. برداشتن اَسک‌ها قیمت را بالا می‌برد.

مثال: هزینه عبور از اسپرد

آنا ۱٬۰۰۰ سهم را با اَسک $100.05 می‌خرد و لحظه‌ای بعد نظرش عوض می‌شود و آن‌ها را با بید $100.00 می‌فروشد. قیمت سهم اصلاً تغییر نکرده، اما او **$0.05 × ۱٬۰۰۰ = $۵۰** به اضافه کارمزدها زیان کرده است. هر بار که فوراً بخرید و بفروشید، اسپرد را می‌پردازید. به همین دلیل، معامله‌های بسیار مکرر در سهامی با اسپرد گسترده می‌تواند پرهزینه باشد.

بازارگردان‌ها بازار را در حرکت نگه می‌دارند

اگر جان بخواهد در لحظه‌ای بخرد که اتفاقاً هیچ سرمایه‌گذاری نمی‌فروشد چه؟ این کار **بازارگردان** است. بازارگردان شرکتی است که پیوسته برای یک سهم هم بید و هم اَسک اعلام می‌کند، مثلاً «با $100.00 می‌خرم و با $100.05 می‌فروشم». این شرکت آماده است با هر کسی که این قیمت‌ها را بپذیرد معامله کند.

بازارگردان از اسپرد درآمد کسب می‌کند. اگر ۱۰۰ سهم را از یک سرمایه‌گذار با $100.00 بخرد و ۱۰۰ سهم را با $100.05 به دیگری بفروشد، $۵ برایش می‌ماند. در میلیون‌ها معامله در روز، این مبالغ کوچک روی هم جمع می‌شوند. ریسک این است که پیش از فروش سهامی که در اختیار دارد، قیمت در خلاف جهت آن حرکت کند؛ برای همین بازارگردان‌ها پیوسته قیمت‌هایشان را تنظیم می‌کنند و اغلب از سامانه‌های رایانه‌ای بسیار سریع استفاده می‌کنند.

بازارگردان‌ها برای سرمایه‌گذاران **نقدشوندگی** فراهم می‌کنند: امکان خرید یا فروش سریع با قیمتی نزدیک به قیمت آخرین معامله. بدون آن‌ها اسپردها گسترده‌تر می‌شد و اجرای سفارش‌ها، به‌ویژه در سهام کم‌طرفدار، بیشتر طول می‌کشید.

شکل ۴. بازارگردان همیشه یک بید و یک اَسک اعلام می‌کند. خرید با بید و فروش با اَسک اسپرد را نصیبش می‌کند.

همه معاملات در بورس انجام نمی‌شود

در ایالات متحده، سهمی که در NYSE درج شده فقط در NYSE معامله نمی‌شود. همین سهام در بیش از دوازده بورس رقیب و همچنین **خارج از بورس** (off-exchange) معامله می‌شود. معاملات خارج از بورس دو نوع اصلی دارد:

- **عمده‌فروشان (wholesalers).** بسیاری از کارگزاران خرد سفارش‌های مشتریانشان را به شرکت‌های بزرگ بازارگردانی می‌فرستند که آن‌ها را از موجودی خودشان اجرا می‌کنند، اغلب با قیمتی کمی بهتر از بهترین قیمت بورس‌ها.
- **استخرهای تاریک (dark pools).** سامانه‌های معاملاتی خصوصی که بیشتر نهادهای بزرگ از آن‌ها استفاده می‌کنند و سفارش‌ها در آن‌ها پیش از انجام معامله به عموم نشان داده نمی‌شود. این کار به یک صندوق اجازه می‌دهد بلوک بزرگی از سهام را بخرد یا بفروشد، بی‌آن‌که کل بازار باخبر شود.

معاملات خارج از بورس پیوسته رشد کرده است. بر اساس آمار Cboe، سهم آن در ۲۰۲۵ به **۵۰٫۶٪ کل حجم معاملات سهام آمریکا** رسید؛ نخستین سالی که بیش از نیمی از همه سهام بیرون از بورس‌ها معامله شد. همه این معاملات همچنان باید به‌طور عمومی گزارش شوند و قواعد آمریکا کارگزاران را ملزم می‌کند برای سفارش‌های مشتریانشان در جست‌وجوی بهترین قیمت موجود باشند.

شکل ۵. در ۲۰۲۵، برای نخستین بار بیش از نیمی از همه معاملات سهام آمریکا بیرون از بورس‌ها انجام شد.

پس از معامله: پایاپای و تسویه

وقتی سفارش جان اجرا می‌شود، قیمت و تعداد سهام قطعی شده، اما سهام و پول هنوز جابه‌جا نشده‌اند. دو گام دیگر در پیش است:

- **پایاپای.** یک اتاق پایاپای مرکزی معامله را ثبت می‌کند و میان دو کارگزار قرار می‌گیرد. این نهاد خریدارِ هر فروشنده و فروشنده هر خریدار می‌شود، تا اگر یکی از کارگزاران ورشکسته شود، طرف دیگر همچنان طلبش را دریافت کند. در آمریکا این کار را شرکت ملی پایاپای اوراق بهادار (NSCC)، بخشی از DTCC، انجام می‌دهد.
- **تسویه.** سهام به کارگزار خریدار و پول نقد به کارگزار فروشنده تحویل داده می‌شود. تنها در این زمان است که معامله کامل می‌شود.

فاصله میان معامله و تسویه به شکل **T+1** و T+2 و مانند آن نوشته می‌شود که در آن T تاریخ معامله است و عدد، روزهای کاری را می‌شمارد. ایالات متحده در **۲۸ مه ۲۰۲۴ از T+2 به T+1** رفت، پس معامله‌ای که دوشنبه انجام شود سه‌شنبه تسویه می‌شود. اتحادیه اروپا، بریتانیا و سوئیس قصد دارند در **۱۱ اکتبر ۲۰۲۷** با هم به T+1 بروند. اپلیکیشن شما سهام را بلافاصله در حسابتان نشان می‌دهد، اما این تسویه است که انتقال را از نظر حقوقی کامل می‌کند.

از معامله تا تسویه (آمریکا، T+1)

اتحادیه اروپا، بریتانیا و سوئیس: T+2 تا ۱۱ اکتبر ۲۰۲۷، سپس T+1

شکل ۶. معامله در یک لحظه توافق می‌شود، اما سهام و پول نقد تنها هنگام تسویه به‌طور نهایی دست به دست می‌شوند؛ در آمریکا یک روز کاری بعد.

مهم: چه چیزی از حساب شما محافظت می‌کند

سهامی که از طریق کارگزار خریده می‌شود معمولاً به نام شما و جدا از پول خود کارگزار نگهداری می‌شود. در ایالات متحده، اگر یک کارگزار عضو ورشکسته شود و دارایی‌های مشتریان مفقود باشد، شرکت حمایت از سرمایه‌گذاران اوراق بهادار (SIPC) از هر مشتری تا سقف **$۵۰۰,۰۰۰**، شامل حداکثر $۲۵۰,۰۰۰ پول نقد، حمایت می‌کند. کشورهای دیگر طرح‌های مشابهی با سقف‌های خاص خود دارند. هیچ‌کدام از آن‌ها شما را در برابر افت قیمت سهام محافظت نمی‌کند. آن‌ها فقط ورشکستگی کارگزار را پوشش می‌دهند. درس ۱۵ توضیح می‌دهد چگونه می‌توان بررسی کرد که یک کارگزار به‌درستی تحت نظارت است.

قواعدی که بازار را منصفانه نگه می‌دارند

بازارهای سهام تنها وقتی کار می‌کنند که سرمایه‌گذاران به آن‌ها اعتماد کنند. به همین دلیل از تحت نظارت‌ترین بخش‌های دنیای مالی‌اند. شرکت‌های بورسی باید نتایج مالی‌شان را به‌طور منظم منتشر کنند و خبرهای مهم را هم‌زمان برای همه اعلام کنند. معامله بر اساس اطلاعات محرمانه شرکت، که به آن **معامله با اطلاعات نهانی** می‌گویند، غیرقانونی است و انتشار خبر نادرست برای جابه‌جا کردن قیمت هم همین‌طور.

بازارها برای روزهای بحرانی ترمز هم دارند. در ایالات متحده، اگر شاخص S&P 500 نسبت به قیمت پایانی روز قبل ۷٪ افت کند، همه معاملات سهام ۱۵ دقیقه متوقف می‌شود. افت ۱۳٪ توقف ۱۵ دقیقه‌ای دوم را به دنبال دارد و افت ۲۰٪ بازار را تا پایان روز تعطیل می‌کند. این **مدارشکن‌های سراسری بازار** (circuit breakers) به سرمایه‌گذاران فرصت می‌دهند به‌جای فروش از سر وحشت، خبرها را هضم کنند. این سازوکار در مارس ۲۰۲۰، در آغاز بحران کووید-۱۹، چهار بار فعال شد. سهم‌های منفرد هم وقتی بیش از حد و بیش از حد سریع حرکت کنند، توقف‌های معاملاتی کوتاه خودشان را دارند.

بورس‌ها برخلاف بازارهای فارکس و کریپتو فقط در ساعات معینی از روز معامله می‌کنند. درس ۸ ساعات معاملات عادی و جلسه‌های پیش‌بازار و پس‌بازار را توضیح می‌دهد.

شکل ۷. اگر شاخص S&P 500 در یک روز به اندازه کافی افت کند، همه معاملات سهام آمریکا متوقف یا تعطیل می‌شود تا سرمایه‌گذاران فرصت هضم خبرها را داشته باشند.

چرا این برای معامله‌گران مهم است

- **اسپرد هزینه‌ای در هر معامله است.** خرید با اَسک و فروش با بید یعنی هر معامله را کمی عقب‌تر آغاز می‌کنید. در سهام کوچک یا کم‌معامله، نگاه به اسپرد پیش از معامله اهمیت ویژه‌ای دارد.
- **عمق بازار تعیین می‌کند یک سفارش بزرگ قیمت را چقدر جابه‌جا می‌کند.** یک سفارش مارکت بزرگ ممکن است در چند سطح قیمتی اجرا شود، پس میانگین قیمت می‌تواند بدتر از قیمتی باشد که روی صفحه دیده‌اید.
- **حرکت قیمت از سفارش‌ها می‌آید.** سهم وقتی بالا می‌رود که خریداران پی‌درپی اَسک‌ها را بردارند و وقتی پایین می‌آید که فروشندگان پی‌درپی به بیدها بفروشند. حجم معاملات نشان می‌دهد این اتفاق با چه شدتی رخ می‌دهد.
- **روزهای بحرانی قواعد خودشان را دارند.** مدارشکن‌ها و توقف‌های تک‌سهمی می‌توانند معاملات را ناگهان متوقف کنند و یک سفارش استاپ ممکن است تا ازسرگیری معاملات اجرا نشود، آن هم شاید با قیمتی بسیار متفاوت.

اصطلاحات کلیدی

بورس سهام	بازاری تحت نظارت که سفارش‌های خرید و فروش سهام در آن به هم می‌رسند و با هم تطبیق داده می‌شوند.
کارگزار	شرکتی دارای مجوز که سفارش‌های مشتریان را به بازار می‌فرستد و سهام و پول نقد آن‌ها را نگه می‌دارد.
دفتر سفارش	فهرست همه سفارش‌های خرید (بیدها) و سفارش‌های فروش (اَسک‌ها) که در هر قیمت منتظر اجرا هستند.
بید (Bid)	سفارش خرید، یا بالاترین قیمتی که خریداری در حال حاضر حاضر است بپردازد.
اَسک (Ask یا offer)	سفارش فروش، یا پایین‌ترین قیمتی که فروشنده‌ای در حال حاضر حاضر است بپذیرد.
اسپرد (spread)	فاصله میان بهترین بید و بهترین اَسک.
سفارش مارکت (market order)	سفارشی برای خرید یا فروش فوری با بهترین قیمتی که در حال حاضر در دسترس است.
بازارگردان	شرکتی که پیوسته هم بید و هم اَسک اعلام می‌کند، آماده معامله با سرمایه‌گذاران دیگر است و اسپرد را به دست می‌آورد.
اتاق پایاپای	نهادی مرکزی که پس از معامله میان خریداران و فروشندگان قرار می‌گیرد و اطمینان می‌دهد هر دو طرف تعهدشان را انجام دهند.
تسویه (T+1)	مبادله نهایی سهام و پول نقد. T+1 یعنی تسویه یک روز کاری پس از تاریخ معامله انجام می‌شود.
مدارشکن (circuit breaker)	قاعده‌ای که پس از افت بسیار بزرگ قیمت، معاملات را برای مدتی متوقف می‌کند.

نکات کلیدی

1. بازار سهام شبکه‌ای از بورس‌ها و دیگر بسترهاست که سفارش‌های خرید و فروش در آن به هم می‌رسند. سرمایه‌گذاران از طریق کارگزاران به آن دسترسی دارند.
2. هر بستر معاملاتی یک دفتر سفارش دارد. بهترین بید و بهترین اَسک قیمت‌هایی‌اند که همین حالا می‌توان با آن‌ها فروخت و خرید و فاصله میانشان اسپرد است.
3. معامله وقتی انجام می‌شود که خریدار و فروشنده بر سر قیمت توافق کنند. قیمت‌ها وقتی خریداران اَسک‌ها را برمی‌دارند بالا می‌روند و وقتی فروشندگان به بیدها می‌فروشند پایین می‌آیند.

4. بازارگردان‌ها هر دو طرف را اعلام می‌کنند و اسپرد را به دست می‌آورند و همین بازار را نقدشونده نگه می‌دارد. در ۲۰۲۵، بیش از نیمی از حجم معاملات سهام آمریکا خارج از بورس انجام شد.
5. پس از معامله، اتاق پایاپای اطمینان می‌دهد که سهام و پول نقد دست به دست شوند. معاملات آمریکا یک روز کاری بعد تسویه می‌شوند (T+1).

خودتان را محک بزنید

برای هر سؤال دور یک گزینه را خط بکشید. کلید پاسخ‌ها همراه با توضیح در صفحه بعد آمده است. این آزمون را می‌توانید به‌صورت آنلاین هم در markettalks.info انجام دهید و نتیجه را فوراً ببینید.

۱. چرا یک سرمایه‌گذار فردی به کارگزار نیاز دارد؟

A. چون افراد نمی‌توانند سفارش‌هایشان را مستقیماً به بورس بفرستند
B. چون کارگزاران قیمت هر سهم را تعیین می‌کنند
C. چون فقط کارگزاران می‌توانند مالک سهام باشند
D. چون بورس‌ها به روی همه به‌جز دولت‌ها بسته‌اند

۲. بهترین بید $100.00 و بهترین اَسک $100.05 است. اسپرد چقدر است؟

A. $0.05
B. $100.00
C. $100.05
D. $200.05

۳. می‌خواهید همین حالا با یک سفارش مارکت بخرید. با چه قیمتی می‌خرید؟

A. بهترین بید
B. بهترین اَسک
C. همیشه قیمت میانی
D. قیمت پایانی دیروز

۴. جان ۳۰۰ سهم به قیمت بازار می‌خرد. ۲۰۰ سهم با $100.05 و ۴۰۰ سهم بعدی با $100.10 عرضه شده است. چه اتفاقی می‌افتد؟

A هر ۳۰۰ سهم با $100.05 خریده می‌شود

B ۲۰۰ سهم با $100.05 و ۱۰۰ سهم با $100.10 خریده می‌شود

C سفارش رد می‌شود

D هر ۳۰۰ سهم با $100.10 خریده می‌شود

۵. بازارگردان معمولاً چگونه درآمد کسب می‌کند؟

A از اسپرد میان بید و اَسک خود

B از کارمزدی که نهاد ناظر می‌پردازد

C فقط با دریافت سود تقسیمی

D با تعیین قیمت پایانی

۶. بر اساس آمار Cboe، چه سهمی از حجم معاملات سهام آمریکا در ۲۰۲۵ خارج از بورس انجام شد؟

A حدود ٪۵

B حدود ٪۲۵

C حدود ٪۵۰٫۶

D حدود ٪۹۵

۷. یک معامله سهام در آمریکا دوشنبه انجام می‌شود. با قاعده T+1، چه زمانی تسویه می‌شود؟

A بلافاصله

B دوشنبه عصر

C سه‌شنبه

D چهارشنبه

۸. شاخص S&P 500 در طول روز معاملاتی نسبت به قیمت پایانی روز قبل ٪۷ افت می‌کند. چه اتفاقی می‌افتد؟

A هیچ اتفاقی نمی‌افتد

B همه معاملات سهام آمریکا ۱۵ دقیقه متوقف می‌شود

C بازار یک هفته تعطیل می‌شود

D فقط خرید مجاز است

کلید پاسخ‌ها

۱ **A**

چون افراد نمی‌توانند سفارش‌هایشان را مستقیماً به بورس بفرستند

کارگزاران شرکت‌هایی دارای مجوزند که سفارش‌های مشتریان را به بازار می‌فرستند و سهام و پول نقدشان را نگه می‌دارند. قیمت را معاملات تعیین می‌کنند، نه کارگزار.

۲ **A**

$0.05

اسپرد فاصله میان بهترین اَسک و بهترین بید است: $100.05 منهای $100.00 = $0.05.

۳ **B**

بهترین اَسک

خریدارانی که می‌خواهند فوراً معامله کنند، پایین‌ترین قیمتی را می‌پردازند که فروشنده‌ای درخواست کرده است. فروشندگانی که می‌خواهند فوراً معامله کنند، بالاترین بید را دریافت می‌کنند.

۴ **B**

۲۰۰ سهم با $100.05 و ۱۰۰ سهم با $100.10 خریده می‌شود

موتور تطبیق اول بهترین قیمت را اجرا می‌کند و سپس به سطح بعدی می‌رود. جان به‌طور میانگین حدود $100.07 می‌پردازد و آخرین قیمت به $100.10 بالا می‌رود.

۵ **A**

از اسپرد میان بید و اَسک خود

بازارگردان با بید خود می‌خرد و با اَسک بالاترش می‌فروشد. خرید با $100.00 و فروش با $100.05 برای هر سهم $0.05 درآمد دارد.

۶ **C**

حدود ۵۰٫۶٪

معاملات خارج از بورس، از طریق عمده‌فروشان و استخرهای تاریک، در ۲۰۲۵ به ۵۰٫۶٪ حجم معاملات آمریکا رسید؛ نخستین بار که از نیمی بیشتر شد.

۷ **C**

سه‌شنبه

T+1 یعنی یک روز کاری پس از تاریخ معامله. آمریکا در ۲۸ مه ۲۰۲۴ از T+2 به T+1 رفت.

۸ **B**

همه معاملات سهام آمریکا ۱۵ دقیقه متوقف می‌شود

افت ۷٪ نخستین مدارشکن سراسری بازار، یعنی توقفی ۱۵ دقیقه‌ای، را فعال می‌کند. افت ۱۳٪ توقف دوم را به دنبال دارد و افت ۲۰٪ بازار را تا پایان روز می‌بندد.

منابع

- SIFMA، ده یافته کلیدی کتاب داده‌های بازارهای سرمایه ۲۰۲۶: https://www.sifma.org/news/blog/2026-capital-markets-fact-book-key-findings
- Cboe، مرور سال ۲۰۲۵ بازار سهام آمریکا: https://www.cboe.com/insights/posts/2025-u-s-equities-year-in-review
- SIFMA، چرخه‌های تسویه: T+1 https://www.sifma.org/issues/financial-risk-management/shortening-settlement-cycle

- The TRADE، بریتانیا هم‌راستایی با اتحادیه اروپا و سوئیس برای گذار به T+1 در اکتبر ۲۰۲۷ را تأیید کرد: https://www.thetradenews.com/uk-confirms-october-2027-alignment-with-eu-and-switzerland-for-t1-transition
- Investor.gov (SEC آمریکا)، مدارشکن‌های بازار سهام: https://www.investor.gov/introduction-investing/investing-basics/glossary/stock-market-circuit-breakers
- SIPC، آنچه SIPC پوشش می‌دهد: https://www.sipc.org/for-investors/what-sipc-protects

Market Talks

ادامه یادگیری

درس بعدی: درس ۴ بورس‌های بزرگ سهام

این درس بخشی از دوره سهام در مرکز آموزش MARKET TALKS است. درس‌های سطح مبتدی رایگان‌اند و هر کدام یک آزمون و یک فایل PDF قابل دانلود دارند. درس‌های سطح متوسط و پیشرفته ویژه اعضا هستند.

مرکز آموزش
درس‌هایی از اصول پایه تا موضوعات پیشرفته

تحلیل بازارها
تحلیل تکنیکال و بنیادی بازارهای اصلی

گزارش‌ها
بیت‌کوین، طلا، نقره، SPX و بیشتر

markettalks.info

تلگرام @MARKET_TALKS

فقط برای آموزش. هیچ‌یک از مطالب این سند توصیه مالی نیست. © ۲۰۲۶ MARKET TALKS. می‌توانید این PDF را بدون تغییر به اشتراک بگذارید.